

Povinnosti vlastníka lesa vůči vlastníkům drah a produktovodů

Martin Flora

Mendelova univerzita v Brně
Fakulta lesnická a dřevařská
AK Pásek, Honěk & partneři

Obecné povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům přilehlých nemovitostí

§ 22 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb.:

„Vlastníci nemovitostí nebo investoři staveb a zařízení jsou povinni provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření, kterými jsou nebo budou jejich pozemky, stavby a zařízení zabezpečeny před škodami způsobenými zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavinami z pozemků určených k plnění funkcí lesa; tato opatření jsou oprávněni provést i na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. Rozsah a způsob zabezpečovacích opatření stanoví orgán státní správy lesů, pokud není podle zvláštních předpisů příslušný jiný orgán státní správy. Vlastník pozemků určených k plnění funkcí lesa je povinen provedení opatření strpět.“

Obecné povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům přilehlých nemovitostí

§ 22 odst. 2 zákona č. 289/1995 Sb.:

*„Vyžaduje-li zajištění bezpečnosti osob a majetku kromě opatření uvedených v odstavci 1 i změnu ve způsobu hospodaření v lese nebo omezení ve využívání pozemků určených k plnění funkcí lesa, **rozhodne orgán státní správy lesů o dalších opatřeních a určí, kdo ponese náklady s tím spojené a kdo nahradí vlastníku lesa případnou újmu. Ustanovení zvláštních předpisů zůstávají nedotčena.**“*

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům drah

§ 10 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách:

„*Vlastníci nemovitosti v sousedství dráhy jsou povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, **padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí** výstavbou nebo provozem dráhy nebo **přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad.** O rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne drážní správní úřad.“*

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům drah

Stávající názor SŽDC, Drážního úřadu a Ministerstva dopravy:

Riziko pádu stromů z lesních porostů je v zásadě vždy nebezpečím vzniklým z jednání vlastníků lesů v podobě jejich nečinnosti, takže tito jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad.

SŽDC v řadě případů z poslední doby požaduje provedení opatření spočívajících v odkácení porostu v okolí dráhy na jednu stromovou výšku po obou stranách dráhy

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům drah

Stanovisko Ministerstva zemědělství 43453/2011-16210 ze dne 24.3.2011 vypracované pro SŽDC:

*„V případech, kdy dráha prochází lesem a kdy je třeba v ochranném pásmu dráhy odstranit takové zdroje ohrožení dráhy, jakými jsou přesahující větve stromů z lesních porostů, **nemůže vlastník lesa odmítat provést úpravu stromů s odkazem na ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona, resp. i na ustanovení § 10 odst. 1 zákona o dráhách přesouvat tuto povinnost na provozovatele železniční dopravní cesty.**“*

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům drah

Stanovisko Ministerstva zemědělství 43453/2011-16210 ze dne 24.3.2011 vypracované pro SŽDC:

*„Ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona zbavuje vlastníka lesa odpovědnosti za škodu, která může na majetku (zejména na nemovitostech) třetích osob vzniknout v důsledku prosté existence lesa jako součásti přírodního prostředí, resp. před škodami způsobenými nahodilými, vesměs přírodními vlivy, tedy skutečnostmi, **které mají původ v neovlivnitelných přírodních jevech, kterým nelze předcházet a které jsou nepředvídatelné (zejména různé živelní události). Přesah větví stejně jako odstranění tzv. náletových dřevin je však skutečností zcela jistě odstranitelnou, negativní vliv přerostlého lesního porostu na provoz dráhy je předvídatelný, a pokud k němu dojde, nemá charakter nahodilého přírodního jevu, nýbrž spíše charakter nedostatečné nebo zanedbané údržby okraje lesního porostu, sousedícího s dráhou, resp. zasahujícího do ochranného pásma dráhy.**“*

Povinnosti vlastníků lesů vůči správcům komunikací

§ 35 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích:

„*Vlastníci nemovitostí v sousedství dálnice, silnice a místní komunikace **jsou povinni strpět**, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, **padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí**, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dálnice, silnice a místní komunikace nebo **přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad**. O rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne silniční správní úřad.“*

Povinnosti vlastníků lesů vůči správcům komunikací

**Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne
31.7.2008 č.j. 2 As 7/2008-50**

**Odstraňování větví přesahujících nad komunikaci
je povinen zajistit na své náklady vlastník lesa.**

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům produktovodů

Zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon:

*„Provozovatel přenosové soustavy, distribuční soustavy, přepravní soustavy, distribuční plynárenské soustavy, zásobníku plynu apod. **má právo odstraňovat a oklešťovat stromoví a jiné porosty, provádět likvidaci odstraněného a okleštěného stromoví a jiných porostů ohrožujících bezpečné a spolehlivé provozování zařízení přenosové soustavy, distribuční soustavy, těžebních plynovodů nebo výroby plynu, přepravní soustavy, distribuční plynárenské soustavy, zásobníku plynu a rozvodných zařízení v případech, kdy tak po předchozím upozornění a stanovení rozsahu neučinil sám vlastník či uživatel.**“*

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům produktovodů

„Provozovatel přenosové soustavy, distribuční soustavy, přepravní soustavy, distribuční plynárenské soustavy, zásobníku plynu apod. je povinen při výkonu svých oprávnění co nejvíce šetřit práv vlastníků dotčených nemovitostí a vstup na jejich nemovitosti jim oznámit. Po skončení prací je povinen uvést nemovitosti do předchozího stavu, a není-li to možné s ohledem na povahu provedených prací, do stavu odpovídajícímu předchozímu účelu nebo užívání dotčené nemovitosti a bezprostředně oznámit tuto skutečnost vlastníku nemovitosti. Po provedení odstranění nebo okleštění stromů je povinen na svůj náklad provést likvidaci vzniklého klestu a zbytků po těžbě.“

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům produktovodů

Omezení činnosti vlastníka v ochranných pásmech:

- *V ochranném pásmu nadzemního vedení je zakázáno vysazovat chmelnice a nechávat růst porosty nad výšku 3 m*
- *V ochranném pásmu podzemního vedení je zakázáno vysazovat trvalé porosty*
- *V lesních průsecích udržuje provozovatel přepravní soustavy, provozovatel distribuční soustavy, provozovatel zásobníku plynu na vlastní náklad volný pruh pozemků o šířce 2 m na obě strany od osy plynovodu; vlastníci či uživatelé dotčených nemovitostí jsou povinni jim tuto činnost umožnit*

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům produktovodů

Právo na náhradu újmy:

*„Vznikla-li vlastníku nebo nájemci nemovitosti v důsledku výkonu práv provozovatele přenosové, přepravní, distribuční soustavy, provozovatele zásobníku plynu, dodavatele energie a tepla atd. majetková újma nebo je-li omezen v užívání nemovitosti, **má právo na přiměřenou jednorázovou náhradu.** Právo na tuto náhradu je nutno uplatnit u provozovatele přenosové soustavy, který způsobil majetkovou újmu nebo omezení užívání nemovitosti, **do 6 měsíců ode dne, kdy se o tom vlastník nebo nájemce dozvěděl.**“*

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům produktvodů

Novela energetického zákona schválená PS dne 10.4.1015

*„Pokud byl vlastník nebo uživatel nemovitosti v důsledku výkonu práv provozovatele přenosové (distribuční) soustavy ... omezen v obvyklém užívání nemovitosti nebo mu vznikla újma na majetku, má právo na přiměřenou jednorázovou náhradu. Právo na náhradu podle věty první lze uplatnit u provozovatele přenosové (distribuční) soustavy **do 2 let ode dne, kdy k omezení nebo újmě došlo, jinak právo zaniká.**“*

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům drah správcům komunikací a vlastníkům produktovodů

§ 15 odst. 1 lesního zákona: „*Omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa (dále jen "omezení") je stav, kdy na dotčených pozemcích nemohou být plněny některé funkce lesa v obvyklém rozsahu.*“

§ 22 odst. 2 lesního zákona: „*Vyžaduje-li zajištění bezpečnosti osob a majetku kromě opatření uvedených v odstavci 1 i změnu ve způsobu hospodaření v lese nebo **omezení ve využívání pozemků určených k plnění funkcí lesa**, rozhodne orgán státní správy lesů o dalších opatřeních a **určí, kdo ponese náklady s tím spojené a kdo nahradí vlastníku lesa případnou újmu.** Ustanovení zvláštních předpisů zůstávají *nedotčena.*“*

Povinnosti vlastníků lesů vůči vlastníkům drah správcům komunikací a vlastníkům produktovodů

Doporučení:

- **požadovat, aby bylo postupováno podle § 22 lesního zákona**
- **pokud požadavky vlastníků infrastruktury mají za následek omezení hospodaření, trvat na tom, aby o omezení rozhodl OSSL podle § 22 odst. 2 lesního zákona**
- **požadovat náhradu újmy**

Děkuji Vám za pozornost !

Martin Flora

Mendelova univerzita v Brně

Fakulta lesnická a dřevařská

AK Pásek, Honěk & partneři